

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 614/2025-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], narodenej [REDACTED], a [REDACTED], narodeného [REDACTED], obaja [REDACTED], zastúpených Mgr. Tomášom Michnicom, advokátom, Na priekope 174/13, Žilina, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní sp. zn. PN-13P/85/2021 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trnava v konaní sp. zn. PN-13P/85/2021 **bolo porušené** základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a ich právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Trnava **prikazuje**, aby v konaní sp. zn. PN-13P/85/2021 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľom **priznáva** finančné zadosťučinenie, každému po **800 eur**, ktoré **je** im Okresný súd Trnava **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Trnava **je povinný** nahradiť sťažovateľom trovy konania **771,68 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a argumentácia sťažovateľov

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 25. augusta 2025 v časti, ktorá bola uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 614/2025-10 z 21. októbra 2025 prijatá na ďalšie

konanie, domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej aj „okresný súd“) v označenom konaní. Navrhujú, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov a sťažovateľom priznal finančné zadost'učinenie každému 5 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Sťažovatelia podali 23. júla 2021 pôvodne na Okresnom súde Piešťany návrh na úpravu styku s maloletým dieťaťom ako jeho starí rodičia. Návrh odôvodnili tým, že do októbra 2020 boli v každodennom kontakte s maloletým, po rozvode jeho rodičov matka maloletého bráni sťažovateľom a otcovi maloletého v styku a kontakte s maloletým. V septembri 2021 bol ustanovený kolízny opatrovník, matka a otec maloletého dieťaťa boli vyzvaní na vyjadrenie k návrhu sťažovateľov. Dňa 14. januára 2022 súd účastníkom konania doručoval znalecký posudok predložený otcom maloletého. Pojednávania nariadené na 18. január 2022 a následne 22. marec 2022 boli zrušené z dôvodu na strane zákonnej sudkyne, resp. na základe žiadosti matky maloletého. Pojednávanie vykonané 19. apríla 2022 bolo odročené pre účely doplnenia dokazovania dôkazmi predloženými otcom maloletého. Ďalšie pojednávanie nariadené na 7. jún 2022 bolo zrušené z dôvodu na strane zákonnej sudkyne. Dňa 18. augusta 2022 vykonané pojednávanie bolo odročené pre účely nariadenia znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológie. Uznesením z 27. októbra 2022 bol ustanovený súdny znalec na vypracovanie znaleckého posudku v lehote 90 dní. Sťažovatelia uznesenie napadli sťažnosťou. Pojednávanie nariadené na 17. január 2023 bolo zrušené z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne. Vo februári 2023 sťažovatelia podali návrh na zrušenie znaleckého dokazovania a návrh na zmenu kolízneho opatrovníka. Uzneseniami zo 17. mája 2023 Okresný súd Piešťany zmenil uznesenie o ustanovení súdneho znalca a zamietol návrh na zmenu procesného opatrovníka.

3. Na základe novej súdnej mapy bol spis v júni 2023 prevedený na Okresný súd Trnava. Dňa 27. júna 2024 okresný súd nariadil pojednávanie na 22. júl 2024, ktoré však bolo odročené na základe žiadosti právneho zástupcu sťažovateľov a žiadosti matky maloletého. Na pojednávaní 4. septembra 2024 okresný súd návrh sťažovateľov zamietol. Proti rozsudku okresného súdu podali sťažovatelia 11. októbra 2024 odvolanie. Spis bol odvolaciemu súdu predložený 19. februára 2025. Krajský súd v Trnave uznesením sp. zn. 12CoP/29/2025 z 5. marca 2025 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Spis bol vrátený okresnému súdu 13. marca 2025. Dňa 10. októbra 2025 bolo nariadené pojednávanie na 26. november 2025.

4. Podaniami zo 14. novembra 2022 a 5. marca 2024 podali sťažovatelia sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní.

5. Sťažovatelia namietajú neprimerane dlhú dobu konania od podania ich návrhu. Konanie pred súdom prvej inštancie prebieha už 4 roky. Počas tohto obdobia dochádzalo k odročovaniu pojednávaní a opakovaným výsluchom účastníkov konania. Iné dokazovanie sa nevykonalo. Po vrátení veci z krajského súdu v marci 2025 je okresný súd nečinný a vo veci nevykonal žiadny úkon. Poukazujú na skutočnosť, že so svojím maloletým vnukom nemajú už päť rokov žiaden kontakt. Podľa názoru sťažovateľov vec nie je po právnej ani skutkovej stránke náročná. Pretože ide

o konanie vo veciach maloletých, malo by napadnuté konanie prebiehať prednostne. Sťažovatelia tvrdia, že k zbytočným priet'ahom neprispeli, zúčastnili sa všetkých vykonaných pojednávaniach a sami nepožiadali o odročenie pojednávania. Zbytočné priet'ahy boli spôsobené neefektívnou činnosťou okresného súdu.

II.

Vyjadrenie okresného súdu

6. V podaní doručenom ústavnému súdu 13. novembra 2025 predseda okresného súdu podrobne popísal priebeh napadnutého konania. Je toho názoru, že okresný súd vo veci konal bez priet'ahov, pojednávania boli odročované na základe žiadosti matky, sťažovateľov, ale aj z dôvodov na strane zákonného sudcu. Poukázal na súvisiace konanie vedené pod sp. zn. PN-9P/151/2020 o úprave práv a povinnosti rodičov k maloletému, v ktorom bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom odboru psychológie. Závery znaleckého posudku v súvisiacom konaní môžu mať vplyv aj na predmetné konanie. Po doručení tohto znaleckého posudku bolo v posudzovanej veci nariadené pojednávanie na 26. november 2025. Okresný súd nesúhlasí s výškou požadovaného finančného zadost'učinenia.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy (a čl. 38 ods. 2 listiny) osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 302/2020, II. ÚS 123/2022) a ich prípadné porušenie možno preskúmavať spoločne.

8. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

9. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria prihliada ústavný súd aj na predmet sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

10. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že ide o vec, ktorá patrí do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov a po právnej stránke nie je zložitým konaním. Čo sa týka

skutkovej stránky, ústavný súd konštatuje, že možno pripustiť istú mieru skutkovej zložitosti veci vyplývajúcu predovšetkým z nutnosti vykonať znalecké dokazovanie. V napadnutom konaní boli vypracované dva znalecké posudky. Pokiaľ ide o význam sporu pre sťažovateľov v súvislosti s potrebou rýchlosti rozhodovania, možno prisvedčiť ich tvrdeniu, že ide o konanie o úprave práv a povinnosti k maloletému dieťaťu, čo si vyžaduje zvýšenú starostlivosť súdov, preto by dĺžka tohto konania mala byť posudzovaná prísnejšie. Ústavný súd však podotýka, že napadnuté konanie je procesne komplikovanejšie aj z dôvodu súvisiacich konaní o úprave výkonu rodičovských práv, aktuálne vedené pod sp. zn. PN-9P/151/2020, ktoré nie je právoplatne skončené. V ňom sa vykonalo v poradí druhé znalecké dokazovanie pre účely obnovenia narušeného vzťahu medzi maloletým a jeho otcom. V tomto smere teda možno dať za pravdu tvrdeniu okresného súdu a kolízneho opatrovníka o konfliktnom vzťahu medzi rodičmi maloletého vysokej intenzity a prioritou úpravy vzťahov v primárnej rodine, teda medzi maloletým a jeho rodičmi.

11. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom. Je síce pravdou, že využitie procesných prostriedkov (v prípade sťažovateľov podanie návrhov na zrušenie znaleckého dokazovania a na zmenu kolízneho opatrovníka) je vecou účastníkov konania. Rozhodovanie o týchto návrhoch však iba v minimálnej miere spôsobilo predĺženie napadnutého konania.

12. Napokon sa ústavný súd zaoberal aj tretím kritériom, teda postupom okresného súdu v napadnutom konaní, a predovšetkým poukazuje na to, že celkové trvanie tohto konania, v čase podania ústavnej sťažnosti 4 roky a 1 mesiac, sa vzhľadom na povahu veci už samo osebe javí ako neprimerané. V napadnutom konaní boli vykonané tri pojednávania (19. apríla 2022, 18. augusta 2022 a 4. septembra 2024). V období od januára 2022 do júla 2024 boli päť nariadené pojednávania zrušené, a to tri z dôvodov na strane zákonnej sudkyne a dve na základe žiadosti matky maloletého (v jednom prípade žiadosť zaslal aj právny zástupca sťažovateľov). V priebehu obdobia od júna 2023, keď došlo k zmene súdu, do júna 2024, keď bol nariadený termín pojednávania, nevykonal súd prvej inštancie žiadne relevantné úkony smerujúce k rozhodnutiu vo veci. Táto nečinnosť v trvaní 12 mesiacov bola spôsobená v súvislosti so zmenou súdu na základe novej súdnej mapy a zmenou zákonného sudcu. Ďalšie obdobie nečinnosti okresného súdu identifikoval ústavný súd v období od 14. marca 2025, keď doručoval zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu, do 10. októbra 2025, keď bolo nariadené ďalšie pojednávanie. Aj toto obdobie nečinnosti v trvaní 6 mesiacov bolo spôsobené zmenou zákonného sudcu. Celkovo v priebehu napadnutého konania došlo trikrát k zmene zákonného sudcu.

13. Rovnako ústavný súd nemohol opomenúť skutočnosť, že nepreskúmateľnosť rozsudku okresného súdu pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia, čo bolo dôvodom jeho zrušenia krajským súdom, možno vnímať ako nesústredenú činnosť okresného súdu vedúcu k predĺženiu trvania napadnutého konania v danej časti.

14. Vychádzajúc z uvedených zistení, dospel ústavný súd k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom ústavnej intenzity, ktoré boli spôsobené nečinnosťou, ako aj nesústredenou činnosťou okresného súdu. Preto vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a zodpovedajúceho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

15. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Keďže v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľov nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté, ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Primerané finančné zadost'učinenie

16. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, ak o to požiadal. Sťažovatelia si v ústavnej sťažnosti uplatnili nárok na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia každému v sume 5 000 eur. Žiadosť odôvodnili neprimeranou dĺžkou napadnutého konania a významom ich veci pre nich samotných.

17. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, I. ÚS 257/08, IV. ÚS 302/2020). Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadost'učinení ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

18. S poukazom na doterajšiu dĺžku napadnutého konania, na jeho skutkovú zložitost', správanie sťažovateľov a na konštatovanú nečinnosť a neefektívnu činnosť okresného súdu, berúc do úvahy aj objektívne okolnosti, ktoré mali vplyv na postup okresného súdu v konaní, deklarovanie porušenia práv sťažovateľov a príkaz konať v napadnutom konaní, je podľa názoru ústavného súdu primerané priznať každému zo sťažovateľov finančné zadost'učinenie v sume 800 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšnej časti požadovaného finančného zadost'učinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

19. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľov odôvodňuje to, aby im okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde úplne nahradil trovy konania, ktoré im vznikli právnym zastúpením. Preto ústavný súd rozhodol o povinnosti okresného súdu nahradiť sťažovateľom v určenej lehote trovy konania na účet ich právneho zástupcu (bod 4 výroku tohto nálezu).

20. Ústavný súd s ohľadom na fakultatívnosť priznania náhrady trov konania podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznanú odmenu za poskytovanie právnych služieb primerane znížil. Vzhľadom na to, že právny zástupca zastupoval sťažovateľov v konaní pred ústavným súdom o jednej ústavnej sťažnosti, v ktorej sa argumentácia vzťahuje na všetkých sťažovateľov rovnako,

v podstatnej miere boli znížené nároky na prípravu zastupovania a spísanie ústavnej sťažnosti (obdobne II. ÚS 467/2021, II. ÚS 136/2023, II. ÚS 590/2023, III. ÚS 537/2024).

21. Trovy konania pozostávajú z odmeny a ďalších náhrad advokáta (ktorý nie je platiteľom dane z pridanej hodnoty, pozn.) v celkovej výške 771,68 eur, ktoré boli určené podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (odmena podľa § 11 ods. 3 vyhlášky za dva úkony právnej služby po 371 eur/úkon, a to prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti; náhrada podľa § 16 ods. 3 vyhlášky 2 x 14,84 eur).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2025

Robert Šorl
predseda senátu